

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.

ह्या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 30 प्रश्न आणि 8 छपील पाने आहेत.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

अनुक्रमांक

Code No. 62/S/N/M
कोड नं.

Set - **A**

PSYCHOLOGY

(मानसशास्त्र)

(222-M)

Day and Date of Examination

(परीक्षेचा दिवस आणि तारीख)

Signature of Invigilators

(निरीक्षकाची सही)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **62/S/N/M-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

सामान्य सूचना :

- 1 परीक्षार्थीनी प्रश्नपत्रिकेच्या प्रथम पृष्ठावर आपला अनुक्रमांक लिहावा.
- 2 कृपया प्रश्न-पत्र तपासून पहा. एकूण पृष्ठांची संख्या छापलेली आहे तेवढेच प्रश्न क्रमाने आहेत का ते पहा.
- 3 बहुपर्यायी प्रश्नांचे उत्तर लिहिताना दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक पर्याय (A), (B), (C) किंवा (D) निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- 4 बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे निर्धारित वेळेतच द्यावयाची आहेत यासाठी जास्त वेळ दिला जाणार नाही.
- 5 उत्तर-पत्रिकेत उमेदवाराची ओळख होईल किंवा योग्य त्या जागे व्यतिरिक्त बैठक क्रमांक लिहिणाऱ्या उमेदवारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- 6 आपल्या उत्तर-पत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेचा कोड संख्या **62/S/N/M-A** अवश्य लिहा.
- 7 प्रश्नपत्रिका दोन भाषांमध्ये आहे. प्रश्नांबाबत काही शंका असल्यास इंग्रजी रूपांतर प्रमाणभूत मानावे.

PSYCHOLOGY

(मानसशास्त्र)

(222-M)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- Note :**
- (1) All questions are **compulsory**.
 - (2) Marks for each question is indicated against it.
 - (3) For multiple choice questions, choose the correct answer among the four choices given as **(A), (B), (C)** and **(D)** and write it in your answer book.
 - (4) Questions **7-12** are short answer questions type I. Answer should not exceed **25** words each.
 - (5) Questions **13-25** are short answer questions type II. Answer should not exceed **80** words each.
 - (6) Questions **26-30** are long answer questions. Answers to these questions should not exceed **150** words each.

- सूचना :**
- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - (2) प्रत्येक प्रश्नांचे गुण प्रश्नांसमोर दर्शविलेले आहेत.
 - (3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे **(A), (B), (C)** या **(D)** पर्यायामधून निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहावयाची आहेत.
 - (4) प्रश्न क्र. 7 ते 12 (प्रकार-I) लघुत्तरी आहेत त्यामुळे त्यांची उत्तरे **25** शब्दांपेक्षा जास्त लिहू नये.
 - (5) प्रश्न क्र. 13 ते 25 (प्रकार-II) लघुत्तरी आहेत त्यांची उत्तरे **80** शब्दांपेक्षा जास्त असू नयेत.
 - (6) प्रश्न क्र. 26 ते 30 दिर्घोत्तरी आहेत. त्यांची उत्तरे **150** शब्दांपेक्षा जास्त असू नयेत.

1 Changes in size and structure of the body fall in the _____ domain of development. 1

- (A) Physical and motor development
- (B) Cognitive development
- (C) Socio-emotional development
- (D) Above all

विकासाच्या कार्यक्षेत्रात मानवी शरीराच्या आकार व संरचनेत _____ हा घटक बदल घडवतो.

- (A) शारीरिक व मोटार विकास
- (B) आकलनात्मक विकास
- (C) सामाजिक व भावनिक विकास
- (D) वरीलपैकी सर्व

2 _____ refers to the development of the individual with all his or her potential. 1

- (A) Self actualization
- (B) Subjective competence
- (C) Managing mood
- (D) Cognitive competence

_____ म्हणजे तो किंवा ती चा संभाव्य वैयक्तिक विकास होय.

- (A) वास्तविकता
- (B) विषयाची गुणवत्ता
- (C) व्यवस्थापकिय कल
- (D) आकलनात्मक गुणवत्ता

3 Which one of the following is not an emotional response to crowding ? 1

- (A) Social withdrawal
- (B) Anger
- (C) Aggression
- (D) Permanent hearing loss

खालीलपैकी कोणता घटक गर्दीतील भावनिक प्रतिसादास अनुकूल नाही ?

- (A) सामाजिक निवृत्ती
- (B) राग
- (C) आक्रमक वृत्ती
- (D) कायमस्वरूपी बहिरेपणा

4 _____ can be explained as the process by which one form of energy is converted into another form. 1

- (A) Absolute threshold
- (B) Difference threshold
- (C) Sensation
- (D) Perception

_____ मुळे शक्तीचे इतर घटकांमध्ये वर्गीकरण होते.

- (A) योग्य सुरुवात
- (B) वेगवेगळी सुरुवात
- (C) संवेदना
- (D) बोध

- 5 _____ established the first experimental laboratory at the university of Leipzig, in Germany. 1
- (A) Wilhelm Wundt (B) Carl Rogers
(C) Sigmund Freud (D) J.B.Watson
- _____ यांनी प्रथम प्रायोगिक प्रयोगशाळा जर्मनीतील लिपझिग विद्यापिठात स्थापन केली.
- (A) विल्यम वुंट (B) कार्ल रॉजर्स
(C) सिग्मंड फ्राईड (D) जे. बी. वॉटसन
- 6 _____ refers to loss of opportunities and privileges that are normally available to general population. 1
- (A) Malnutrition (B) Deprivation
(C) Poverty (D) Competency
- _____ मुळे समाजातील संधी व अधिकारांची उपलब्धता नष्ट होते.
- (A) कुपोषण (B) वंचितपणा
(C) गरिबी (D) कार्यक्षमता
- 7 Explain any two health hazards that are developed due to noise pollution. 2
- ध्वनी प्रदुषणामुळे विकसित झालेल्या दोन आरोग्यासंबंधी धोके समजावून सांगा.
- 8 Define Subjective and Objective poverty. 2
- व्यक्तिनिष्ठ आणि वस्तुनिष्ठ दारिद्र्य परिभाषित करा.
- 9 What is learning ? Explain with the help of an example. 2
- अध्ययन म्हणजे काय? उदाहरण देऊन स्पष्ट करा.
- 10 What informations are included in a job descriptions ? 2
- नोकरीच्या वर्णनात कोणती माहिती समाविष्ट केली जाते?

- 11 What are possible characteristics of a creative person. 2
सर्जनशील व्यक्तित्वाची क्रियाशील वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- 12 What is 'Health Psychology' ? 2
आरोग्य मानसशास्त्र म्हणजे काय?
- 13 Briefly explain in what ways positive emotions affect us. 4
सकारात्मक भावनांचा आपल्यावर काय परिणाम होतो? थोडक्यात सांगा.
- 14 Describe the key to longer and healthier life. 4
दीर्घ आणि निरोगी आरोग्याच्या गुरुकिल्लीचे स्पष्टीकरण करा.
- 15 Briefly describe sixteen personality factor (16 PF) questionnaire as a 4
self-report measure of personality.
व्यक्तिमत्त्वाच्या 16 घटकांची माहिती लिहून व्यक्तिमत्व स्वमापन प्रश्नावली तयार करा.
- 16 State the different leadership styles and their nature of relationship with 4
workers.
नेतृत्वशैलीच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा आणि कामगारांशी असलेल्या संबंधांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 17 Mention the broad categories of stressors. 4
ताणतणावांच्या विस्तृत श्रेणींचे वर्णन करा.
- 18 Describe the sources of errors or biases in social cognition. 4
सामाजिक बोधनामध्ये त्रुटींचे किंवा पक्षपातीपणाचे स्रोत स्पष्ट करा.
- 19 Explain how the psychological processes are studied using biological 4
approach.
जैविक दृष्टीकोनाचा उपयोग करून मानसशास्त्रीय प्रक्रियेचा अभ्यास कसा कराल?

- 20 List any four major features of pre-operational stage. 4
 पूर्वबाल्यावस्थेची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा. (कोणतेही चार)
- 21 Explain how 'Jeevan Vigyan' is related to disciplining the mind'. 4
 मनावर नियंत्रण ठेवण्याकरीता “जीवन विज्ञानाचा” संबंध स्पष्ट करा.
- 22 Discuss the role or impact of media on our society. 4
 प्रसारमाध्यमांची समाजातील भूमिका व प्रभाव सांगा.
- 23 Describe how observation method is considered a scientific method. 4
 निरीक्षण पद्धती ही शास्त्रीय पद्धती म्हणून स्पष्टीकरण करा.
- 24 Define a group. Why do people join groups ? 4
 समुह म्हणजे काय? व्यक्ती समुहात का राहतात?
- 25 Differentiate between retroactive interference and proactive interference 4
 with the help of examples.
 पूर्वलक्षी व्यत्यय आणि अग्रलक्षी व्यत्यय यातील फरक उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
- 26 Define the term 'vocation'. Identify and explain the two requirements 6
 necessary for choosing right vocation. Also explain the importance of
 career planning.
 व्यावसायिक भूमिका म्हणजे काय? योग्य करिअर निवडण्याच्या दोन गरजा सांगून करिअर नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 27 Justify the statement that "adolescence is both biological and social in 6
 nature".
 “कुमारावस्थेचे स्वरूप जैविक व सामाजिक आहे.” विधान स्पष्ट करा.

- 28** How Yoga shapes our attitude, thinking and behaviour ? **6**
आपला दृष्टीकोन, विचार व वर्तनाला “योग” कसे आकार देतो?
- 29** Explain primary needs with the help of examples. Discuss the role of culture and environment in our needs and motives. **6**
प्राथमिक गरजांची उदाहरणासहित माहिती द्या. प्राथमिक गरजांवर सांस्कृतिक आणि भौतिक घटकांचा कसा प्रभाव पडतो?
- 30** What is an activity schedule ? Describe any four strategies of time management. **6**
“कार्याचे वेळापत्रक” म्हणजे काय? वेळेच्या व्यवस्थापनाची कोणतीही चार तंत्रे सांगा.
-

